

POSTANOWIENIE

Dnia 15 lipca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Oleksiak (spr.)

Sędziowie: SO Jarosław Tyrpa

SO Agnieszka Cholewa – Kuchta

po rozpoznaniu w dniu 15 lipca 2016 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi A. J.

przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie

o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie, sygn. akt I Nc 1735/15/K

postanawia:

I. stwierdzić, że w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie, Wydział I Cywilny pod sygn. I Nc 1735/15/K nastąpiła przewlekłość postępowania;

II. przyznać od Skarbu Państwa – Sądowi Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie na rzecz skarżącej A. J. kwotę 2.000 (dwa tysiące) złotych,

III. w pozostałym zakresie żądanie oddalić;

IV. polecić Skarbowi Państwa – Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie zwrot na rzecz skarżącej kwoty 100 zł (sto) złotych tytułem uiszczonej opłaty od skargi oraz kwoty 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu skargowym.

UZASADNIENIE

W skardze złożonej w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki skarżąca A. J. domagała się stwierdzenia przewlekłości postępowania prowadzonego przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie, sygn. akt I Nc 1735/15/K, zobowiązania Sądu Rejonowego dla Krakowa Krowodrzy w Krakowie do rozpoznania sprawy będącej przedmiotem skargi w terminie 1 miesiąca od rozpoznania skargi; zasądzenia od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie na rzecz skarżącej kwoty 5000 zł z tytułu zadośćuczynienia za przewlekłość postępowania oraz zasądzenia kosztów postępowania skargowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu skargi podniesiono, że pozew o wydanie europejskiego nakazu zapłaty został złożony w dniu 5.03.2015r. Po upływie pół roku, pismem z dnia 4.09.2015r., odebrany w dniu 17.09.2015r. Sąd wezwał

powoda do usunięcia braków formalnych pozwu, w terminie 14 dni pod rygorem zawieszenia postępowania. Powódka **uzupełniła braki formalne pismem z dnia 21.09.2015r.** Od tego czasu minęło ponad pół roku, a Sąd nie podjął żadnej czynności w sprawie. Powyższy sposób procedowania zdaniem skarżącej narusza cel określony w art. 1 ust. a) rozporządzenia 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiającego postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty (Dz.U. L 399 z 30.12.2006, str. 1), którym jest **przyspieszenie procesów sądowych w sprawach transgranicznych dotyczących bezspornych roszczeń pieniężnych. Skarżąca wskazała także, że** żądanie zasądzenia od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie na rzecz skarżącej kwoty 5000 zł uzasadnione jest czasem oczekiwania na rozstrzygnięcie.

Skarb Państwa -Prezes Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie wniósł o oddalenie skargi podnosząc, iż w jego ocenie nie zachodzą okoliczności wskazujące na przewlekłość postępowania.

Sąd Okręgowy przeprowadził analizę akt o sygn. I Nc 1735/15/K, która przedstawia się następująco:

Pozew o wydanie europejskiego nakazu zapłaty został złożony w dniu 5 marca 2015 r., i po przydziale przedstawiony sędziemu referentowi dnia 17 marca 2015 r. W dniu 12 czerwca 2015 r. wydany został Europejski nakaz zapłaty (k. 46), którego odpis zgodnie z zarządzeniem z tego dnia został ekspediowany w dniu 15 czerwca 2015 r. do pełnomocnika powoda oraz pozwanego z pouczeniem i odpisem pozwu. Korespondencja do pozwanego Ł. C. została zwrócona do Sądu w dniu 23 czerwca 2015 r. z adnotacją „błędne dane adresowe, brak nr bloku” (k. 50) . Zarządzeniem z dnia 8 sierpnia 2015 r., ekspediowanym w dniu 4 września 2015 r., pełnomocnik powódki został wezwany do wskazania w terminie 14 dni pełnego adresu pozwanego pod rygorem zawieszenia postępowania, z jednoczesną informacją o podstawie faktycznej wezwania (k.51) . Wezwanie to zostało doręczone w dniu 17 września 2015 r., a w piśmie z dnia 21 września 2015 r. pełnomocnik powódki wskazał dokładny adres pozwanego (k. 59) . W dniu 29 września 2015 r. - akta sprawy wraz z w/w pismem przedłożono sędziemu referentowi, a zarządzeniem z dnia 9 października 2015 r. Sędzia referent polecił ponownie doręczyć odpis Europejskiego nakazu zapłaty wraz z pouczeniem i odpisem pozwu pozwanemu na wskazany przez pełnomocnika powódki adres, co nastąpiło w dniu 2 listopada 2015 r. Korespondencja dla pozwanego została zwrócona 25 listopada 2015 r. wobec jej niepodjęcia przez pozwanego w terminie i przedłożona sędziemu referentowi wraz z aktami w dniu 22 grudnia 2015 r. w formie elektronicznego potwierdzenia odbioru bez fizycznej przesyłki (k. 61) . Zarządzeniem z dnia 23 grudnia 2015 r. sędzia referent polecił dołączyć przesyłkę adresowaną do pozwanego, w związku z czym przedłożono ponownie akta sędziemu referentowi w dniu 2 lutego 2016 r. wraz ze zwróconą fizycznie przesyłką. Postanowieniem z dnia 20 maja 2016 r. Sąd oddalił wniosek powódki o nadanie klauzuli prawomocności i wykonalności europejskiemu nakazowi zapłaty wydanemu w dniu 12 czerwca 2015 r. (k. 63) . Opis postanowienia do pełnomocnika powoda i pozwanego wraz z pouczeniem o zażaleniu został ekspediowany w dniu 20 maja 2016 r. – przy czym do pozwanego na ustalony jego adres wynikający z bazy PESEL –SAD. Wobec stwierdzonej nieprawidłowości w adresie pozwanego polegającej na niezgodności adresu wskazanego przez powódkę z adresem wynikającym z bazy PESEL, sędzia referent zarządzeniem z dnia 20 maja 2016 r. ponownie nakazał doręczyć pozwanemu na adres ustalony w bazie PESEL odpis Europejskiego nakazu zapłaty wraz z pouczeniem i odpisem pozwu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Ustawa z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004 r., Nr 179, poz. 1843) określa w art. 2 ust. 1 pojęcie przewlekłości postępowania stanowiąc, że przewlekłość zachodzi wówczas, gdy postępowanie w danej sprawie trwa dłużej niż to jest konieczne do wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne do rozstrzygnięcia sprawy, uwzględniając ocenę terminowości i prawidłowości czynności sądowych, charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawiloci, znaczenia dla strony, która wniosła skargę rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron. Normatywna treść powołanego przepisu wskazuje wobec tego, że przewlekłość postępowania ma miejsce wówczas, gdy trwa ono

ponad konieczność niezbędną do wyjaśnienia istotnych dla końcowego rozstrzygnięcia okoliczności faktycznych i prawnych, leżących w związku przyczynowym z działaniem lub bezczynnością sądu.

W świetle brzmienia zdefiniowanych zacytowanymi uregulowaniami przesłanek przewlekłości, oraz w świetle poczynionych w sprawie ustaleń co do przebiegu postępowania, które zdaniem skarżącej dotknięte było przewlekłością, stwierdzić należało, że skarga jest częściowo zasadna. Skarżąca przewlekłości przedmiotowego postępowania upatrywała w okresie od dnia 21 września 2015 r., kiedy to w wykonaniu zarządzenia Sądu, wskazała pełny adres pozwanego, z powodu którego to braku nie było możliwe doręczenie pozwanemu odpisu wydanego w dniu 12 czerwca 2015 r. Europejskiego nakazu zapłaty wraz odpisem pozwu. Niewątpliwie analiza przebiegu postępowania we wcześniejszym okresie wskazuje, iż czynności podejmowane były w sprawie bez zbędnej zwłoki, w szczególności dotyczy to wydania samego Europejskiego nakazu zapłaty, którego odpis też niezwłocznie został ekspediowany do stron. Na skutek jednak braku wskazania w pozwie dokładnego adresu pozwanego, doręczenie w tym zakresie w stosunku do pozwanego nie było możliwe i w dniu 23 czerwca 2015 r. korespondencja do pozwanego Ł. C. została zwrócona do Sądu z adnotacją „błędne dane adresowe, brak nr bloku”, w związku z czym Sąd podjął czynności zmierzające do ustalenia prawidłowego adresu pozwanego wyzywając powódkę zarządzeniem z dnia 8 sierpnia 2015 r. do wskazania w terminie 14 dni pełnego adresu pozwanego pod rygorem zawieszenia postępowania. Powyższe zarządzenie zostało ekspediowane w dniu 4 września 2015 r., co przy uwzględnieniu, iż czynności te podejmowane były w okresie urlopowym, nie uzasadnia jeszcze przyjęcia, iż miała w tym zakresie zwłoka, która kwalifikowana być mogłaby jako przewlekłość postępowania. Co do zaś przebiegu postępowania i podejmowanych przez Sąd czynności jakie miały miejsce po uzupełnieniu powyższego braku przez powódkę, co nastąpiło w piśmie z dnia 21 września 2015 r., nie można w pełni podzielić zarzutów skarżącej, iż czynności te w całym tym okresie podejmowane były z opóźnieniem, który mógłby zostać zakwalifikowany jako przewlekłość postępowania w rozumieniu art. 2 ust. 2 powołanej ustawy, skoro zarządzeniem z dnia 9 października 2015 r. sędzia referent polecił ponownie doręczyć odpis Europejskiego nakazu zapłaty wraz z pouczeniem i odpisem pozwu pozwanemu na wskazany przez pełnomocnika powódki adres, co nastąpiło w dniu 2 listopada 2015 r. Zarówno zaś konieczność podjęcia tych czynności jak i termin ich podjęcia nie mogą budzić wątpliwości z punktu widzenia braku podstaw do przyjęcia, iż miała w tym zakresie miejsce jakakolwiek zwłoka świadcząca o przewlekłości postępowania, przy uwzględnieniu, że nie każde przedłużenie czynności Sądu stanowi naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie, a tylko takie, które jest rażące i nie usprawiedliwione okolicznościami sprawy. W dalszym zaś toku czynności po zwrocie tej przesyłki w dniu 25 listopada 2015 r. wobec jej niepodjęcia przez pozwanego w terminie i przedłożeniu sędziemu referentowi w formie elektronicznego potwierdzenia odbioru bez fizycznej przesyłki wraz z aktami w dniu 22 grudnia 2015 r., także niezwłocznie bo zarządzeniem z dnia 23 grudnia 2015 r. sędzia referent polecił dołączyć przesyłkę adresowaną do pozwanego. Pomimo jednak, iż zarządzenie to miało charakter czysto techniczny i dotyczyło jedynie fizycznego dołączenia zwróconej przesyłki adresowanej do pozwanego, akta po wykonaniu powyższego zarządzenia zostało przedłożone sędziemu referentowi dopiero w dniu 2 lutego 2016 r., co w ocenie Sądu Okręgowego stanowi o zwłoce w podjęciu tej, jak wskazano już wyżej stricte technicznej czynności. Z analizy dalszego toku postępowania wynika zaś, iż nie były podejmowane w sprawie żadne czynności, aż do dnia 20 maja 2016 r., kiedy to Sąd oddalił wniosek powódki o nadanie klauzuli prawomocności i wykonalności europejskiemu nakazowi zapłaty wydanemu w dniu 12 czerwca 2015 r. oraz podjął czynności zmierzające do weryfikacji adresu pozwanego w bazie PESEL-SAD, co wskazuje, iż miała w tym zakresie miejsce trzymiesięczna niczym nieuzasadniona zwłoka, która kwalifikowana być musi jako przewlekłość postępowania. Nie zachodziły bowiem żadne obiektywne okoliczności, które pozwalałaby na przyjęcie, iż czynności te nie mogły zostać podjęte niezwłocznie po przedstawieniu akt w dniu 2 lutego 2016 r., kiedy to sędzia mógł zapoznać się z adnotacjami na zwróconej przesyłce adresowanej do pozwanego, i podjąć działania, które umożliwiłyby skuteczne doręczenie pozwanemu odpisu wydanego w sprawie Europejskiego nakazu zapłaty wraz z odpisem wniesionego w sprawie pozwu.

Reasumując - w ocenie Sądu Okręgowego w rozpoznawanej sprawie zostały niedostatecznie skoncentrowane czynności procesowe we wskazanym wyżej okresie, które prowadziły do nieuzasadnionej zwłoki w rozpoznaniu przedmiotowej sprawy, co stanowi przejaw naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, czyniąc skargę w tym zakresie zasadną. Jakkolwiek jednak Sąd Okręgowy uznał skargę za zasadną, to nie

znalazł wystarczających przesłanek przemawiających za przyznaniem skarżącej żądanej z tego tytułu kwoty. Zgodnie z treścią art. 12 ust. 4 cyt. wyżej ustawy sąd może w razie uwzględnienia skargi, na żądanie skarżącego, przyznać od Skarbu Państwa odpowiednią sumę pieniężną w wysokości od 2000 do 20.000 zł. Zasądzenie odpowiedniej sumy stanowi rekompensatę za naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. Żądanie skarżącej nie mogło zostać uwzględnione w rozmiarze szerszym niż określony w punkcie II postanowienia. Sąd Okręgowy miarkując wysokość zasądzonej na rzecz skarżącej kwoty wziął pod uwagę poczynione powyżej ustalenia oraz okoliczność, iż przewłoka dotyczyła jedynie części tego postępowania i nie przekraczała trzech miesięcy. Wszystkie te okoliczności przy uwzględnieniu charakteru zaistniałej przewlekłości zasadnym w ocenie Sądu Okręgowego czynią zasądzenie tytułem poniesionej przez skarżącą szkody kwoty 2.000 zł. Podkreślić bowiem należy, że ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. jest w znacznym zakresie aktem o charakterze publicznoprawnym, gdyż jej podstawową funkcją jest wymuszenie nadania sprawie odpowiedniego, sprawnego biegu procesowego (por. uzasadnienia uchwał Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2005 r., III SPP 113/04, OSNP 2005 nr 9, poz. 134 oraz z dnia 19 stycznia 2005 r., III SPP 115/04, OSNP 2005 nr 9, poz. 135). "Przyznanie sumy pieniężnej" pełni więc rolę sankcji dla państwa za wadliwe zorganizowanie wymiaru sprawiedliwości. Powinno ono też stanowić względem skarżącego rekompensatę tego, co określane jest jako "szkoda niepieniężna", "szkoda niemajątkowa", "krzywda moralna", a przyznana kwota w tym kontekście jest adekwatna do zaistniałej przewłoki. Nie zachodziła także podstawa do wydania Sądowi Rejonowemu polecenia rozpoznania sprawy objętej przedmiotową skargą w terminie miesiąca od zakończenia postępowania skargowego, albowiem jak wynika z ustalonego toku postępowania zostały już podjęte w sprawie właściwe czynności, które zmierzają do zakończenia tego postępowania.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 12 ust. 2 i ust.4 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 z późn. zm.). O kosztach postępowania orzeczono przy zastosowaniu art. 17 ust. 2 w/w ustawy oraz § 14 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.